

עין משפט
נר מצוה

עב:

ר"ן

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

א) לקמן עה. מיר יב:
ב) ונ"י מוספות תבוצות עב. ד"ה יחזור, א) מיר יב:
ג)מ"מ לו, טז, ד) וברכות לז:
והי"ג, ט) נ"י מוס' כ"מ לו. ד"ה שלח, ו) ונ"ל דלכן, ו) בכ"י: דלס אחת דבעין כי שמע,

תורה אור השלם

- וְשָׁמַע אִישָׁהּ אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוּ וְהָיָה לָהּ וְקָמוּ בָרְיָהּ וְאָסְרָהּ אִשֶּׁר אָסְרָהּ עַל בִּפְשָׁהּ קָמָה: במדבר ל ח
- כָּל נָדָר וְקָל שְׁבַעַת אִשֶּׁר לַעֲבֹת נָפֵשׁ אִישָׁהּ יְקִימְנָה וְאִישָׁהּ יַפְרֶנָּה: במדבר ל יד

מוסף רש"י

הרי הן קיימין לא אמר כלום. דמדיס שלג זלו לעולם איט יכול לקים (קדשון עה), לאפורטופוס. היה הולך למינתה הים ומינה אפורטופוס על נכסיו לזון אשתו ובניו (ב"מ צז).

פירוש הרא"ש

עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו. קודם כניסת החופה וכן הארוס אומר לה בלוחה שעה שענכנסה לרשותו איט יכול להפר שאין הבעל מיפר בקודמין:
בהו ש"פר בלא שמייעה. גנון ש"פר שמה נדרה אשטו ואמר אס נדרה יכו מופרין והוא הדין דנכא נמי מני למעני:
והא לא שמע, אלמא דמניה הפרה בלא שמייעה:
לכי שבוע הוא דמיפר. פי' ה"ר אליעזר לבי שמע יפר לה והפרה דקמינ בלא שמע לא מהניא מידי:
א"כ לא שמע ליבה ילי לביביר. וכי מאחר להפרתו לא מהניא למה לו להפר קודם שמעו:
ובשני אורחא דצורבא דרבנן לאהרורי. שמתוך שמה שומעת הפרה ואלהה מפיו היא סבורה שכבר הס מופרין ואומרת לו כי וכן נדמי ואו הוא מפר ומיהו לקמן גבי פלוגתא דר"א ורבנן שמע דהפרה ראשונה מהניא מדקאמר דלמלא מטרידנא היאה שעתא ולא אוכל להפר ותועיל הפרה ראשונה ועוד דאי גרין להפר כשישמע לא הוו רבנן פלגינ עליה הלכך נראה לי לבי שמע הוא דמפר לה כלומר לכשישמע תועיל הפרה שפר כבר ומיניה בל הספרים כתוב לקמן דאמר לבי שמענא והכא כתוב לבי שמע הוא דמפר ומשמע אגרין לומר הרי הס מופרין לכשאשמע ובע"א

לא תועיל הפרה לרי"א הלכך הויא נמי הפרה למפרע כיון שאמר צפירוש לכשאשמע אכל אין האכ אומר לה לכשאשמע שהרי היא שומעת מיד לאלת מרשותו והפרה זו לא תועיל לנדרים שישמע אחר שאלא מרשותו ואף עב גב שגדרה כשהיתה ברשותו כיון דבלוחה שעה לאו בר הפרה הוא הלכך אין הפרה שלמפרע מועלת ואיין להפר לכשישמע:
הרי הן קיימין לא אמר כלום. דקיס לן שלא היה נלכו לקיימו שמה מדור דברים שהוא מנטער ובוט עליהם ואיטו חסך בקיומין והיו כמו נדר בטעות:
ר"א אומר בופר. דודאי בכל מדיס ינחא ליה שיהו מופרים:
והא לא שמע, רבנן לא פליגי עליה אלמא משום שלא בלו הנדרים לכלל הקס אכל צנדרים שעברו מדור דמיפר בלא שמייעה:
ולמה לי בן השתא. מאחר שזין אלא שמה שלג בלו הנדרים לכלל הקס אכל צנדרים שחזול ההפרה למפרע:
האומר לאפורטורופוס. בין הקס לה לא אמר כלס

שעשאי שלים להפר דבמדי דממלא לא שייך מני שלמות ובגיר מוקיס לה כרי"א דאמר בעל מיפר עד שלא נדרה וכיון דאיכו מידי דאיהו לא מני מיפר מני מני משוי שלים להפר מדיס של עתיד וכבר שנינו לעיל דלרבי אליעזר אין ההפרה מועלת עד שמע

בתנ"י דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שתהא הפרה לנדריה דרכן של אז ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שתנשא. ובגמרא מפרש הך הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה:
שאס סתנא לרשותו אינו יכול להפר. לפי שאין הבעל מיפר בקודמין:
גב' בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אס נדרה אס לאו מהו שיפר לה על הספק:
כל נדרים שגדרס יכו מופרין. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אכ צכוליהו מספקא ליה:
ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא. אלמא אורחא דמילתא נקט:
אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני:
לני שמע הוא דמיפר. כשישמע אה"כ נדרים שגדרה חזר ומיפר אותן:
א"כ כי לא שמע למה ליה למימר. מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדריה:
אורחיה דלורכא מרבנן לאסדורי. דרכו של ת"ח לחזר עליה ולומר לה כל נדרים שגדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה צדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבא ואומרת נדר פלוני נדמי והוא מפר. וכי תימא למה לן לדחוקי נפשין צבחי לימא הכי דאמר לה לבי שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר ליכי לבי שמענא ומהני דבכי מתרכלא לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלינ הכי ה"מ צאומר לאשטו דלכי שמע נמי ברשותיה קיימא ומש"ה מהני אכל הכא דלכי שמע כבר יאלת מרשות אכ שהרי נשאת כי אמר לה לבי שמענא מאי הו הכי צשעת שמיעה אינה ברשותו:
ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורכא מרבנן לסדורי

בתנ"י דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שתהא הפרה לנדריה דרכן של אז ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שתנשא. ובגמרא מפרש הך הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה:
שאס סתנא לרשותו אינו יכול להפר. לפי שאין הבעל מיפר בקודמין:
גב' בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אס נדרה אס לאו מהו שיפר לה על הספק:
כל נדרים שגדרס יכו מופרין. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אכ צכוליהו מספקא ליה:
ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא. אלמא אורחא דמילתא נקט:
אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני:
לני שמע הוא דמיפר. כשישמע אה"כ נדרים שגדרה חזר ומיפר אותן:
א"כ כי לא שמע למה ליה למימר. מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדריה:
אורחיה דלורכא מרבנן לאסדורי. דרכו של ת"ח לחזר עליה ולומר לה כל נדרים שגדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה צדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבא ואומרת נדר פלוני נדמי והוא מפר. וכי תימא למה לן לדחוקי נפשין צבחי לימא הכי דאמר לה לבי שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר ליכי לבי שמענא ומהני דבכי מתרכלא לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלינ הכי ה"מ צאומר לאשטו דלכי שמע נמי ברשותיה קיימא ומש"ה מהני אכל הכא דלכי שמע כבר יאלת מרשות אכ שהרי נשאת כי אמר לה לבי שמענא מאי הו הכי צשעת שמיעה אינה ברשותו:
ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורכא מרבנן לסדורי

בתנ"י דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שתהא הפרה לנדריה דרכן של אז ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שתנשא. ובגמרא מפרש הך הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה:
שאס סתנא לרשותו אינו יכול להפר. לפי שאין הבעל מיפר בקודמין:
גב' בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אס נדרה אס לאו מהו שיפר לה על הספק:
כל נדרים שגדרס יכו מופרין. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אכ צכוליהו מספקא ליה:
ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא. אלמא אורחא דמילתא נקט:
אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני:
לני שמע הוא דמיפר. כשישמע אה"כ נדרים שגדרה חזר ומיפר אותן:
א"כ כי לא שמע למה ליה למימר. מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדריה:
אורחיה דלורכא מרבנן לאסדורי. דרכו של ת"ח לחזר עליה ולומר לה כל נדרים שגדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה צדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבא ואומרת נדר פלוני נדמי והוא מפר. וכי תימא למה לן לדחוקי נפשין צבחי לימא הכי דאמר לה לבי שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר ליכי לבי שמענא ומהני דבכי מתרכלא לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלינ הכי ה"מ צאומר לאשטו דלכי שמע נמי ברשותיה קיימא ומש"ה מהני אכל הכא דלכי שמע כבר יאלת מרשות אכ שהרי נשאת כי אמר לה לבי שמענא מאי הו הכי צשעת שמיעה אינה ברשותו:
ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורכא מרבנן לסדורי

בתנ"י דרך תלמידי חכמים וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שתהא הפרה לנדריה דרכן של אז ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שתנשא. ובגמרא מפרש הך הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה:
שאס סתנא לרשותו אינו יכול להפר. לפי שאין הבעל מיפר בקודמין:
גב' בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אס נדרה אס לאו מהו שיפר לה על הספק:
כל נדרים שגדרס יכו מופרין. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אכ צכוליהו מספקא ליה:
ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא. אלמא אורחא דמילתא נקט:
אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני:
לני שמע הוא דמיפר. כשישמע אה"כ נדרים שגדרה חזר ומיפר אותן:
א"כ כי לא שמע למה ליה למימר. מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדריה:
אורחיה דלורכא מרבנן לאסדורי. דרכו של ת"ח לחזר עליה ולומר לה כל נדרים שגדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה צדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבא ואומרת נדר פלוני נדמי והוא מפר. וכי תימא למה לן לדחוקי נפשין צבחי לימא הכי דאמר לה לבי שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר ליכי לבי שמענא ומהני דבכי מתרכלא לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלינ הכי ה"מ צאומר לאשטו דלכי שמע נמי ברשותיה קיימא ומש"ה מהני אכל הכא דלכי שמע כבר יאלת מרשות אכ שהרי נשאת כי אמר לה לבי שמענא מאי הו הכי צשעת שמיעה אינה ברשותו:
ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לבי שמע והא קמ"ל דאורחא דלורכא מרבנן לסדורי

לא תועיל הפרה לרי"א הלכך הויא נמי הפרה למפרע כיון שאמר צפירוש לכשאשמע אכל אין האכ אומר לה לכשאשמע שהרי היא שומעת מיד לאלת מרשותו והפרה זו לא תועיל לנדרים שישמע אחר שאלא מרשותו ואף עב גב שגדרה כשהיתה ברשותו כיון דבלוחה שעה לאו בר הפרה הוא הלכך אין הפרה שלמפרע מועלת ואיין להפר לכשישמע:
הרי הן קיימין לא אמר כלום. דקיס לן שלא היה נלכו לקיימו שמה מדור דברים שהוא מנטער ובוט עליהם ואיטו חסך בקיומין והיו כמו נדר בטעות:
ר"א אומר בופר. דודאי בכל מדיס ינחא ליה שיהו מופרים:
והא לא שמע, רבנן לא פליגי עליה אלמא משום שלא בלו הנדרים לכלל הקס אכל צנדרים שעברו מדור דמיפר בלא שמייעה:
ולמה לי בן השתא. מאחר שזין אלא שמה שלג בלו הנדרים לכלל הקס אכל צנדרים שחזול ההפרה למפרע:
האומר לאפורטורופוס. בין הקס לה לא אמר כלס

שעשאי שלים להפר דבמדי דממלא לא שייך מני שלמות ובגיר מוקיס לה כרי"א דאמר בעל מיפר עד שלא נדרה וכיון דאיכו מידי דאיהו לא מני מיפר מני מני משוי שלים להפר מדיס של עתיד וכבר שנינו לעיל דלרבי אליעזר אין ההפרה מועלת עד שמע הלכך פרך מי איכא מידי דאיהו לא מני עביד ושלתי מני עביד דמכא הך פירכא מוקי לה הש"ס בגיזר כרי"א:

לג א מיי פ"א מה'ל' נדרים הלכה כ סמג
לאזין רמב טוש"ע י"ד סי' רלד סעיף ז:

לד ב מיי שם הלכה כא ופי"צ מה'ל' נדרים הלכה יג טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף כה:

לה ג מיי פ"יג מה'ל' נדרים הלכה ט סמג
לאזין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ל:

לו ד מיי פ"א מה'ל' שלחין הלכה א סמג
עשין כב טוש"ע ח"מ סי' קצב סעיף א:

תוספות

בתנ"י דרך ת"ח ב'י יוצאה מרשותו. קודם שנשאת:
וכן הבעל. שהאז מ"ח:
שבשבתבבס לרשותו. אחר הישואין אין יכול [להפר], דאיטו מפר בקודמין:
גב' בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון לא ידע שגדרה וא' אלמא נדרת מופר ליכי, וה"ה דנכא נמי ה"מ למעני:
והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים שגדרת:
דאורח' דצורבא מרבנן. דבעל מ"ח הוא:
ת"ש מסיפא ב'י. כי ת"ש דלכ:
הכא גבי דא' לבי שמענא. מופרין דמועלת ההפרה כשישמע הנדר ותלה ההפרה דמקריא, אכל א' אי מופרין בלא לבי שמענא לא הוי הפרה אף כי ישמע, וכן משמע דלמי' א לבי שמע כיון דלא אי לבי שמענא דלכי הפרה אחרת כשישמע, וי"ע אחר' לא א' לעי' לבי שמענא:
ולכ' לי מהשתא. להפר, יתמין עד שישמע דהא חיינא עד שישמע, וכן מתרלינן דלמא מטרידנא:
ת"ש הא' לאשטו ב'י. מתני' היה בפרקין:
הרי הן קיימין לא א' ב'יבס. דאין יכול לקים נדר שלא שמע, דשמה מדור נכר שמיחה סה דהוי קודם בטעות:
ר"א א' מופר הוא לא שמע. דלכמי לה מיר מדיה וקאמר רי"א דמפר, ועי' א פליגי רבנן אלא מש' דלא בלו הנדרין לכלל קס, [אכלן צנדרים שעברו מדור דמפר בלא שמע:
הא' לאפורטורופוס [וב'] הקס לה לא א' [בלבד]. דאיהו נמי לא מני להקיס נדר דלעתיד, לא מני משוי שלים, אי"נ לא גמר [צבעתון לעשות שלים להקס:
אישה יפרינו. ולא שלים:
ששלוחו [בבמות]. דילפינן לה מתמורה (קידושין מה):
אלמא ל"י יומנן מפר שלים ואע"פ שלא שמע בעל:
[ואשילו ר'] איש' לא פליג [וב']. אכל א' לאו קרא שלוחו של אדם כמותו:
והא לא

שמע. הוא עתמו וקאמר דהוא שוויה שלים. ואי"ס שמיעת שלים כשישמעו, ותיך בקונת' דלענין שמיעה איטו נעשה שלים, ורבנן יוסף ע"ה מפ' דגנזיר פ"ב (יב:) מוקי לה הך שמעת' (פלוגתא) כרי"א דאי בעל מפר עד שלא נדרה, כיון דאיכו מני מפר משוי שלים להפר נדריה דלעתיד, ותרלינן לעיל דהפרה דרי"א אינה חלה עד שישמע וס"ד דהך הפרה דאפורטופוס חלה מיד קודם שמיעת הבעל, ולכך פרך והא לא שמע בעל ואין הפרה דאפורטופו' חלה דהא א' ר' יוחנן (מיר סס) מידי דאיהו לא מני עביד שלים לא מני עביד, דמכא קוסי' זו מוקי לה תלמודא בגיזר כרי"א:

דאין ההפרה מועלת עד שישמע למה לך לומר לה תחלה שיהו מופרין כשישמע יפר לה:
דלמא בטרידנא. ביזס שמיעה ולא ייהי לי פסאי להפר לך מפר מתחלה שחזול ההפרה למפרע:
האומר לאפורטורופוס. בין הקס לה לא אמר כלס שאפי' אס הוא בעצמו הקס לה נדרים העתידה ליגדר אינן קיימין:
ואישה יפרינו. ולא שלים:
שלוחו של אדם בבמות. וליף לה מקרא:
והא לא שביע ליה. ושמיעת האפורטופוס אינה כשמיעת הבעל ואע"פ שעשאי שלים להפר דבמדי דממלא לא שייך מני שלמות ובגיר מוקיס לה כרי"א דאמר בעל מיפר עד שלא נדרה וכיון דאיכו מידי דאיהו לא מני מיפר מני מני משוי שלים להפר מדיס של עתיד וכבר שנינו לעיל דלרבי אליעזר אין ההפרה מועלת עד שמע